

freelancer

Referentna oznaka: 2023-1-EE01-KA220-VET-000158204

Mapiranje i procjena poduzetničkih izazova za buduće freelancere

Sažetak

Sadržaj

Sažetak ključnih nalaza iz procjene potreba	2
EU izvješće – Pregled	3
Kratki prikaz zemlje - Italija	5
Kratki prikaz zemlje – Estonija	6
Kratki prikaz zemlje – Hrvatska	7
Kratki prikaz zemlje – Španjolska	8
Zaključak	9

Sažetak ključnih nalaza iz procjene potreba

Projekt FREELANCER, dio Radnog paketa 2 - "Mapiranje i analiza dinamike *freelancera* diljem Europe" - nudi sveobuhvatnu analizu *freelancera* u Europskoj uniji. Ova inicijativa ima za cilj identificirati trendove, izazove i prilike koje karakteriziraju *freelancing*, osobito u kontekstu zapošljavanja koje se brzo razvija.

Kroz opsežna istraživanja, izrađen je niz izvješća za pojedine zemlje koja pokrivaju ključne nacije, uključujući Italiju, Estoniju, Hrvatsku i Španjolsku, zajedno s detaljnim pregledom EU-a. Ova izvješća pojašnjavaju trenutno stanje *freelancera*, naglašavajući njegov sve veći značaj u europskom gospodarstvu i različite uvjete s kojima se *freelanceri* suočavaju u svakoj zemlji.

Uvidi dobiveni iz tih izvješća osnažuju *freelancere*, kreatore politika, edukatore i dionike u industriji s bitnim informacijama za snalaženje u promjenjivoj ekonomiji honorarnih poslova. Rješavanjem identificiranih izazova, kao što su nedostaci u vještinama, regulatorne prepreke i nestabilnost prihoda, dionici mogu njegovati ekosustav koji podržava *freelancere*, čime se povećava njihova otpornost i konkurentnost.

Ovaj sažetak sintetizira ključne nalaze iz analiza na razini zemalja i opsežnog izvješća EU-a. Kohezivni pregled kritičnih podataka naglašava jedinstvene karakteristike *freelancera* u različitim kontekstima i daje preporuke usmjerene na promicanje održivog rasta i razvoja za *freelancere* diljem Europe.

Izvješća predstavljaju detaljne uvide u kvantitativne i kvalitativne aspekte *freelancinga*, istražujući trendove u samozapošljavanju, socioekonomske učinke pandemije COVID-19 i zahtjeve za novim vještinama. Svako izvješće završava ključnim zaključcima i preporukama osmišljenim za jačanje radne snage *freelancera*, osiguravajući da se ovaj ključni sektor može prilagoditi i napredovati u digitalnom dobu.

EU izvješće – Pregled

U okruženju stalno mijenjajućeg suvremenog zapošljavanja, *freelancing* se pojavio kao značajna snaga unutar europskog gospodarstva. Ova analiza istražuje višedimenzionalnu prirodu *freelancera*, ističući njihovu definiciju, ulogu, trendove, izazove i prilike u digitalnoj eri.

Freelancing obuhvaća široki raspon profesionalaca, uključujući samozaposlene pojedince, nezavisne ugovaratelje/izvođače i poduzetnike, koji rade samostalno, nudeći svoje usluge i na daljinu i na licu mjesta. Iako ne postoji jedinstvena definicija *freelancera* unutar europskog okvira, postoji zajedničko razumijevanje da ti profesionalci sjedinjuju neovisnost i fleksibilnost u svojim radnim aranžmanima. Koncept je dobio zamah 1980-ih kada su poduzeća tražila isplativa rješenja outsourcinga usred brzih tehnoloških i ekonomskih promjena.

Prema Eurostatu, danas je više od 25 milijuna *freelancera* dio europske radne snage i taj broj nastavlja rasti s digitalizacijom rada koja je u tijeku. Ovaj trend odražava ne samo promjenjivu prirodu zapošljavanja, već naglašava i sve veću važnost samozapošljavanja kao vitalne komponente gospodarstva.

Freelanceri su ključni u pružanju visokokvalitetnih usluga u različitim sektorima, osiguravajući tvrtkama pristup specijaliziranim vještinama, uz značajnu slobodu u svojim profesionalnim životima. Međutim, ovaj pomak prema *freelancingu* također donosi jedinstvene izazove, kao što su nestabilnost prihoda, nedostatak povlastica i složenost snalaženja u regulatornom okruženju.

Ovo izvješće ima za cilj pružiti sveobuhvatan pregled europskog *freelancing* okruženja, koristeći i statične i dinamičke podatke za analizu trenutnih trendova i budućih smjerova u sektoru. Također, daje okvir europske politike koji utječe na *freelancere* i prikazuje dostupne mogućnosti osposobljavanja, koje su osmišljene za poboljšanje njihovih vještina i konkurentnosti.

Osim toga, izvješće će identificirati inherentne snage i slabosti *freelancing* modela, istražujući potencijalne nedostatke, bilo da su strukturalni ili sustavni, koje je potrebno riješiti kako bi se bolje podržalo ovu rastuću radnu snagu.

Dok *freelancing* nastavlja preoblikovati okruženje zapošljavanja diljem Europe, razumijevanje njegove dinamike ključno je za kreatore politika, tvrtke i *freelancere*. Stvaranjem okruženja koje njeguje neovisne stručnjake, EU može

osloboditi puni potencijal ovog dinamičnog sektora, potičući inovacije i gospodarski rast diljem kontinenta.

Kratki prikaz zemlje - Italija

U dinamičnom okruženju talijanskog *freelancinga* i samozapošljavanja, ovaj pregled zemlje otkriva bit poduzetničke otpornosti i prilagodljivosti. Kako se poslovno okruženje ubrzano razvija, prihvaćanje samozapošljavanja postalo je ključno za pojedince kako bi ostali konkurentni i spremni na zahtjeve tržišta.

Izvješće naglašava sve veću važnost *freelancinga* u Italiji, posebno nakon pandemije. Analizira talijanski ekosustav samozapošljavanja, istražujući trendove novih samozaposlenih radnika u različitim regijama i godinama. Pandemija COVID-19 poslužila je kao katalizator, tjerajući mnoge da okrenu svoju karijeru i prihvate *freelancing* kao održivu opciju zaposlenja.

Ciljane intervencije igraju ključnu ulogu u poboljšanju otpornosti poduzetnika. U izvješću se naglašava značaj vladinih inicijativa, poput Zakona o zapošljavanju, centara za zapošljavanje i programa osposobljavanja usmjerenih na jačanje vještina i sposobnosti *freelancera*.

U potrazi za uspješnim samozapošljavanjem, talijanski *freelanceri* suočavaju se s nedostatkom vještina koji koči njihov napredak. Čimbenici kao što su ograničene vještine upravljanja poslovanjem, nedostatne digitalne mogućnosti i neodgovarajuća infrastruktura podrške ometali su poduzetnički put mnogih talijanskih *freelancera*. Područja interesa za program osposobljavanja uključuju poslovno upravljanje, strateški marketing, prodajne tehnike, upravljanje osobljem i poduzetnički način razmišljanja.

Analiza također identificira izazove s kojima se susreću *freelanceri*, uključujući stalne rodne razlike, regionalne razlike između sjeverne i južne Italije i potrebu za boljom ravnotežom između poslovnog i privatnog života. Izvješće otkriva značajan rodni jaz u samozapošljavanju, pri čemu muškarci predstavljaju više od 60 % novih samozaposlenih radnika.

Rješavanje izazova zahtijeva strateško planiranje, razumijevanje radnih propisa i ulaganja u osposobljavanje. Podržavajući ekosustav, koji uključuje vladine politike, centre za zapošljavanje i ciljane programe osposobljavanja, ključan je za poticanje poduzetničke otpornosti i potencijala talijanskih *freelancera* na tržištu rada koje se razvija.

Kratki prikaz zemlje – Estonija

Ovo nacionalno izvješće o bavi se okruženjem *freelancinga* u Estoniji. Studija ima za cilj identificirati trendove, izazove i prilike za poboljšanje *freelancing* ekosustava i podržavanje samozapošljavanja.

S obzirom na to da 3 % estonske radne snage navodi poduzetništvo kao svoj glavni izvor prihoda, s dvostruko više muškaraca nego žena u ovoj kategoriji, razumijevanje i podrška *freelancerima* postaju ključni. Pandemija COVID-19 i digitalna transformacija koja je u tijeku ubrzali su prelazak na fleksibilne modele rada, utječući na *freelancere* i ekonomiju honorarnih poslova.

Kroz kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja, izvješće daje ključne uvide u raširenost *freelancera*, nedostatak vještina i zahtjeve za osposobljavanjem koji su ključni za jačanje *freelance* sektora u Estoniji. Također istražuje dostupne mogućnosti, operativne alate i nove trendove, s naglaskom na jedinstveni estonski kontekst.

Put prema uspješnom *freelance* ekosustavu nije bez prepreka. Izazovi kao što su nestabilnost prihoda, nedostatak pristupa zdravstvenim i socijalnim povlasticama, složenost upravljanja porezima, problemi ravnoteže između poslovnog i privatnog života te poteškoće u osiguravanju dosljednog rada navedeni su kao prepreke koje treba učinkovito riješiti.

Nalazi naglašavaju da je *freelancing* važan ulaz u poduzetništvo i igra ključnu ulogu u rješavanju problema nejednakosti prihoda, osobito za žene. Kako bi se to postiglo, *freelanceri* se potiču da ulažu u razvoj vještina i umrežavanje dok istovremeno njeguju kulturu prilagodljivosti zahtjevima tržišta. Štoviše, naglašava potrebu za širokim rasponom prilagođenih programa podrške i stalnim naporima za osnaživanje estonskih *freelancera*, osiguravajući njihovu konkurentnost i održivi rast u budućnosti.

Kratki prikaz zemlje – Hrvatska

Sektor *freelancinga* i samozapošljavanja u Hrvatskoj prolazi kroz značajnu transformaciju, nudeći i nove prilike i značajne izazove za pojedince koji traže neovisnost u svom profesionalnom životu. Pandemija COVID-19 ubrzala je taj pomak, naglašavajući sve veću ulogu *freelancera* u hrvatskom gospodarstvu.

Od 2019. samozapošljavanje u Hrvatskoj poraslo je za 12,8 %, a broj samozaposlenih pojedinaca porastao je sa 187 000 na 211 000 do 2022. Međutim, sektorom i dalje dominiraju muškarci, jer su gotovo 70 % samozaposlenih pojedinaca muškarci. *Freelancing* dobiva na zamahu, iako su precizne statistike i dalje ograničene. Procjene pokazuju da u Hrvatskoj od rujna 2023. oko 17 825 ljudi radi kao *freelanceri*, a žene čine 36 % te skupine.

Zamjetne su razlike u prihodima među *freelancerima*. Prosječna satnica je otprilike 19,50 €, ali zarada značajno varira ovisno o djelatnosti. *Freelanceri* u IT sektoru i marketingu mogu zaraditi do 60 eura po satu, dok oni u medijima često imaju financijskih poteškoća, npr. 65 % medijskih *freelancera* zarađuje manje od 1000 eura mjesečno, što je ispod nacionalnog prosjeka plaće. Ova financijska nestabilnost pogoršana je ograničenim pristupom kreditima i nedostatkom osnovnih povlastica pri zapošljavanju, što mnoge *freelancere* ostavlja bez financijske sigurnosti ili mogućnosti dugoročnog planiranja.

Izvešće također naglašava nedostatak vještina na *freelance* tržištu, posebno u kreativnim područjima kao što su pisanje, dizajn i programiranje. Iako je potražnja za ovim vještinama velika, nedostaje javno financiranih programa osposobljavanja prilagođenih *freelancerima*. Pojavile su se privatne inicijative koje pružaju određena osposobljavanja i resurse, ali pristup je i dalje ograničen za mnoge *freelancere* koji žele unaprijediti svoju karijeru.

Za rješavanje ovih izazova izvješće preporučuje nekoliko ključnih aktivnosti. Prvo, potrebno je provesti reforme politika kako bi se osiguralo da *freelanceri* dobiju osnovna prava poput onih tradicionalnih zaposlenika. Drugo, treba staviti veći naglasak na obrazovne inicijative kako bi se *freelancerima* pružile vještine potrebne za uspjeh. Konačno, potporne strukture, poput lokalnih gospodarskih komora i strukovnih udruga, trebale bi biti ojačane kako bi *freelancerima* ponudile mogućnosti umrežavanja, smjernice i zaštite.

Iako *freelancing* u Hrvatskoj predstavlja obećavajući put prema gospodarskom rastu i profesionalnoj neovisnosti, potrebna su sustavna poboljšanja. Rješavanje ovih izazova ne bi koristilo samo *freelancerima* nego bi i ojačalo hrvatsko gospodarstvo.

Kratki prikaz zemlje – Španjolska

Španjolsko izvješće naglašava važnost freelancinga i samozapošljavanja u gospodarstvu zemlje, posebno u kontekstu digitalne ere. Pandemija COVID-19 ubrzala je rast *freelancera*, naglašavajući njihov značaj u oblikovanju španjolskog tržišta rada.

Kako bi se izmjerio fenomen *freelancinga*, izvješće uzima u obzir pokazatelje kao što su broj samozaposlenih radnika bez zaposlenika, geografska rasprostranjenost, demografija po spolu i dobi te sektori u kojima rade *freelanceri*.

Izvješće naglašava rastući trend otkaza na poslovima s punim radnim vremenom, koji je dosegnuo više od 70 000 u 2022., što je povezano s rastom *freelancinga*. Taj se pomak pripisuje radnicima koji traže bolje plaće, veću fleksibilnost i veću kontrolu nad svojim radom.

Nadalje, postotak samozaposlenih radnika u određenim sektorima povezanim s novim tehnologijama i digitalnim uslugama smatra se ključnim pokazateljem rasta *freelancinga*. Ovi sektori uključuju informacije i komunikacije, financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti.

U zaključcima izvješća ističu se različiti izazovi s kojima se suočavaju *freelanceri* u Španjolskoj, poput potrebe za stalnom nadogradnjom vještina, upravljanja financijama i pridobivanjem klijenata. Identificira ključna područja fokusa za podršku *freelancerima*, uključujući osposobljavanja za upravljanje projektima, upravljanje vremenom, odnosima s klijentima, financijsku pismenost i osobni razvoj.

Napori Španjolske da podrži *freelancere* i poduzetnike uključuju smanjenje socijalnog osiguranja, bonuse i regionalnu pomoć. Pristup zemlje *freelancingu* dio je šire strategije prilagodbe promjenjivoj prirodi posla u digitalnom dobu, s fokusom na razvoj vještina u područjima kao što su tehnologija, podaci, komunikacija, marketing i poslovno savjetovanje.

Zaključak

Prethodni pregledi pružaju sveobuhvatan uvid u trenutačno stanje *freelancinga* unutar EU-a, ističući njegovu rastuću ulogu i značaj u različitim državama članicama, uključujući Italiju, Estoniju, Hrvatsku i Španjolsku. Uz uvide i ciljne strategije izvedene iz ovih analiza, dionici su pripremljeni za učinkovito snalaženje u složenom okruženju *freelancinga*.

Izvešća pojašnjavaju jedinstvene izazove s kojima se *freelanceri* suočavaju, kao što su nestabilnost prihoda, nedostatak vještina i regulatorne prepreke te prikazuju prilike za rast i prilagodbu u radnom okruženju koje se brzo mijenja. Razumijevanjem ove dinamike kreatori politika, edukatori i vodeće tvrtke iz ovog segmenta mogu poticati ekosustav koji ne samo da podržava *freelancere*, već i poboljšava njihovu otpornost i konkurentnost.

Uz pomoć navedenih preporuka dionici mogu implementirati učinkovite strategije za rješavanje uočenih nedostataka, osiguravajući da *freelanceri* mogu napredovati i značajno pridonijeti gospodarstvu. Kako se *freelancing* nastavlja razvijati i redefinirati okruženje zapošljavanja u Europi, ovi će uvidi biti ključni za poticanje inovacija i promicanje održivog gospodarskog rasta diljem kontinenta.